

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	30.01.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231754099
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxxxxx xxxxxxxx
Kuriteo toimepanemise aeg:	20.09.2024

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 24231754099, mille esemeks on xxxxxx xxxxxxxx poolne ettevaatamatusel liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati xxxxxx xxxxxxxx KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

20.09.2024 kella 12:17 paiku juhtis xxxxxx xxxxxxxx Harjumaal Tallinnas xxxxxx tänaval mootorsõidukit Volkswagen Golf, registreerimismärgiga xxxxxx, ning liikudes xxxxx tänava poolt Laagna tee suunas ei peatunud xxxxxx juures asuva reguleerimata ülekäiguraja ees, et anda teed sõiduteed ületavale jalakäijale. Xxxxxx xxxxxxxx sõitis reguleerimata ülekäigurajal otsa tema suhtes paremalt vasakule sõiduteed ületanud jalakäijale xxxx xxxxxxxxxxxx (xxxxxxxxxxxxx), kes sai eluohtlikud tervisekahjustused, mille ravi on kestusega üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus xxxxxx xxxxxxxx ettevaatamatusel järgmisi liikluseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 17 lg 5 p 2¹, mille kohaselt peab mitterööbassõidukijuht andma teed ülekäigurada ületavale jalakäijale;
- LS § 33 lg 1, mille kohaselt peab juht olema tähelepanelik teel ja teeservas seisva või liikuva vähekaitstud liikleja (jalakäija, jalgrattur ja muu selline) suhtes ning vältima tema ohustamist ja talle kahju tekitamist;
- LS § 35 lg 1, mille kohaselt ei tohi juht oma tegevusega ohustada jalakäijat, kergliikurijuhti, robotliikurit ega jalgratturit;

- f) LS § 35 lg 4, mille kohaselt peab juht reguleerimata ülekäigurajale lähenedes sõitma sellise kiirusega, mis on piisavalt väike, et mitte ohustada jalakäijat, kes on astunud või astumas ülekäigurajale. Vajaduse korral peab juht seisma jääma, et võimaldada jalakäijal sõiduteed ületada.

Seega pani xxxxxx xxxxxxxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenud asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistumäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

10.01.2025 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel tunnistas xxxxxxxx xxxxxxxx end temale inkrimineeritud kuriteos süüdi ning avaldas sügavat kahetsust toimunu pärast. 24.01.2025 prokuratuuris toimunud kohtumisel, samuti 30.01.2025 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröri vahetult, väljendas kahtlustatav kahetsust selle üle, et ei olnud piisavalt hoolikas ja tähelepanelik ning selle tagajärjel sai kannatanu liiklusõnnetuses tõsiselt vigane. Seega esineb antud asjas kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav on varem kriminaalkorras karistamata, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes

otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad kohustuste panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Prokurör arvab, et käesolevas asjas on põhjendatud kahtlustatavale üldkasuliku töö tegemise kohustuse panemine. Menetluse käigus ilmnis, et kahtlustatav igakuist regulaarset sissetulekut ei oma, vaid teeb juhutöid. Tema ülalpidamisel on kaks alaealist last, kellest üks on sügava ja teise keskmise puudega. Viimati nimetatud asjaolu tõttu kannab kahtlustatava pere lisakulusid. Kahtlustatava elukaaslane ja laste ema ei tööta. Pere elab munitsipaalkorteris. KrMS § 202 järgse kohustuse eesmärk ei ole mitte asetada süüdlane väljapääsmatusse olukorda, vaid panna teda mõtlema enda käitumise üle ning mõjutada teda edaspidi hoiduma süütegude toimepanemisest. Arvestades käsitletava kuriteo tehioalusid ning kahtlustatava materiaalsel olukorda, on need eesmärgid kõige paremini saavutatavad läbi üldkasuliku töö tegemise, millega kahtlustatav on nõus.

Lisaks eespool mainitud kohustusele on kahtlustatav nõus hüvitama kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 155 eurot.

16.12.2024 toimunud ülekuulamisel kinnitas kannatanu xxxx xxxxxxxxxx, et ei oma arvamust xxxxxx xxxxxxxx kriminaalkorras karistamise kohta. Lisaks ei soovi ta esitada tsiviilhagi, sest kindlustus on talle kahju hüvitanud. 22.01.2025 prokuratuurile saadetud e-kirjas kinnitas kannatanu, et tema ei oma rahalisi nõudeid kahtlustatava vastu, moraalne kahju on kindlustuse poolt hüvitatud ning varalist kahju hüvitatakse jooksvalt, kannatanu ei soovi kahtlustatava kriminaalkorras karistamist ning pole huvitatud antud menetluse jätkamisest. Kannatanule on prokuröri poolt selgitatud KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus ning tema on sellest aru saanud.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuelekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231754099 menetlus.
2. Panna xxxxxx xxxxxxxx KrMS § 202 lg 2 p 3 järgne kohustus – teha 100 tundi üldkasulikke tööd. Kohustuse täitmise tähtajaks määrata 31.05.2025.
3. Kohustada xxxxxx xxxxxxxx hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr 24E-AOI00317-01) maksumus 155 eurot, hiljemalt 31.05.2025.
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - 1 DVD-plaat fotodega ning 1 DVD-plaat ja 2 CD-plaati video- ja helisalvestistega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
6. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmed puuduvad.
7. Kriminaalmenetluse kulud: menetluskulude hüvitamise otsustus sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.
Käesolevas määruses nimetatud kohustuste täitmine ei välista kuriteo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, muu hulgas on Eesti Tervisekassal õigus välja nõuda tervisekassa poolt hüvitatud kannatanu ravikulud.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale xxxxxx xxxxxxxx. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanu xxxx xxxxxxxxxx
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4, Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)